

Insatser som bidrar till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet

---

Deluppföljning av programmet Resurscentra för kvinnor

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
1 TILLVÄXTVERKETS UPPDRAG	4
2 BAKGRUND	5
3 PROGRAMMET RESURSCENTRA FÖR KVINNOR	7
3.1 INSATSONRÅDE 1: ENTREPRENÖRSKAP OCH INNOVATIVA MILJÖER	8
3.1.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet.....	8
3.2 INSATSONRÅDE 2: KOMPETENSFÖRSÖRJNING OCH ÖKAT ARBETSKRAFTSUTBUD.....	8
3.2.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet.....	8
3.3 INSATSONRÅDE 3: TILLGÄNGLIGHET	9
3.3.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet.....	9
3.4 INSATSONRÅDE 4: STRATEGISKT GRÄNSÖVERSKRIDANDE SAMARBETE.....	9
3.4.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet.....	9
3.5 INSATSONRÅDE 5: LANDSBYGDsutveckling.....	10
3.5.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet.....	10
4 LÄNSVIS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN HOS RESURSCENTRA FÖR KVINNOR.....	11
4.1 GÄVLEBORG.....	12
4.1.1 Iris resurscentrum för kvinnor i Söderhamns kommun	12
4.1.2 Kvinnokooperativet Saga, ekonomisk förening.....	12
4.2 KALMAR.....	13
4.2.1 Resurscentrum för jämställd tillväxt i Sydöstra Sverige.....	13
4.3 NORRBOTTEN	13
4.3.1 Priorum affärsutveckling ek. för.....	13
4.4 SKÅNE.....	14
4.4.1 Internationella kvinnoföreningen LRC för kvinnor i Malmö	14
4.5 STOCKHOLM.....	14
4.5.1 Regionalt Resurscentrum för kvinnor i Stockholm län.....	14
4.6 SÖDERMANLAND.....	14
4.6.1 Nätverket för Entreprenörer från Etniska minoriteter.....	14
4.7 UPPSALA	15
4.7.1 Regionförbundet Uppsala län	15
4.8 VÄSTERBOTTEN	15
4.8.1 Lycksele kommun.....	15
4.8.2 Umeå kommun	16
4.9 VÄSTERNORRLAND	16
4.9.1 Lantbrukarnas Ekonomi AB	16
4.10 VÄSTMANLAND.....	17
4.10.1 KvinnTätt! - Företagsamma Kvinnor i Västmanland	17
4.11 VÄSTRA GÖTALAND.....	17
4.11.1 2Core AB.....	17
4.11.2 Göteborgs Artistcenter ek.för	17
4.11.3 Regionalt resurscentra för jämställd tillväxt och utveckling i Västra Götaland.....	18
4.12 NATIONELL VERKSAMHET	18
4.12.1 Winnet Sverige	18
5 TILLVÄXTVERKETS SLUTSATSER.....	20
REFERENSER	22

Sammanfattning

Tillväxtverket har fått regeringens uppdrag att fördela verksamhetsbidrag till resurscentra för kvinnor mellan 2010 och 2012. Verket ska fördela högst 36 miljoner kronor per år och målet med finansieringen är att bidra till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande.

Tillväxtverket har lång erfarenhet av att arbeta med regional utveckling och regional tillväxt. Fler starka regioner var ett av Nuteks kärnvärden och i och med övergången till Tillväxtverket kom stärkt regional utveckling att bli ett av myndighetens övergripande mål. I dagsläget driver Tillväxtverket flera program och insatser med målsättningar som överensstämmer med målsättningen stärkt regional utveckling.

Programmet *Resurscentra för kvinnor* bygger på de lärdomar som dragits under föregående programperioder, de slutsatser som programmets följeforskning dragit samt resultatet av den översyn av resurscentras verksamhet som Regeringskansliet genomfört under år 2009.

Målet med fördelning av verksamhetsbidrag till resurscentra för kvinnor är att bidra till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande inom ett eller flera insatsområden. Arbetet hos resurscentra ska vara kunskapsdrivet och strategiskt inriktat.

Den verksamhet som bedrivs vid resurscentra verkar utifrån olika regionala behov och problem. Genom att tydliggöra resurscentras roll och uppdrag i kombination med en analys av vilka problem i det regionala tillväxtarbetet som resurscentra bör arbeta med stärks resurscentras legitimitet i regionerna samt ökar även förutsättningarna att resurscentra betraktas som en relevant aktör i det regionala tillväxtarbetet. För att lyckas i det långsiktiga arbetet med att integrera jämställdhet som en självklar del i det regionala tillväxtarbetet är det även nödvändigt att resurscentra och de regionala och lokala aktörerna gör en gemensam analys av vilka jämställdhetsbrister det finns i regionens tillväxtarbete och vad som behöver göras för att åtgärda dessa.

Christina Lugnet

Generaldirektör

Monika Kväl

Programansvarig Resurscentra för kvinnor

1 Tillväxtverkets uppdrag

Tillväxtverket har fått regeringens uppdrag¹ att fördela verksamhetsbidrag till resurscentra för kvinnor mellan 2010 och 2012. Verket ska fördela högst 36 miljoner kronor per år och målet med finansieringen är att bidra till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande. Med verksamhetsbidrag avses bidrag till utgifter för verksamhetsinriktade insatser, projekt, personal, lokaler och administration samt horisontell samverkan mellan resurscentra. Enligt uppdraget ska Tillväxtverket avsätta tillräckliga medel för att genomföra kontinuerlig uppföljning av verksamheten samt upphandling av följeforskning.

Programmet *Resurscentra för kvinnor* ska enligt uppdraget verka inom insatsområden som överensstämmer med de områden som lyfts fram i *En Nationell strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013* och *En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder*. Insatsområdena är:

1. Entreprenörskap och innovativa miljöer
2. Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud
3. Tillgänglighet
4. Strategiskt gränsöverskridande samarbete
5. Landsbygdsutveckling

Tillväxtverkets uppföljning ska innehålla en länsvis beskrivning av verksamheten hos resurscentra för kvinnor samt en bedömning av hur resurscentra för kvinnor i samverkan med relevanta aktörer bidragit till att synliggöra kvinnors villkor och ökat kvinnors inflytande in det regionala tillväxtarbetet. Till grund för denna rapport ligger de uppgifter som resurscentra själva lämnat till Tillväxtverket samt den enkätundersökning som Tillväxtverket gjort under 2011. Tillväxtverket rapporterar endast om den verksamhet som finansieras helt eller delvis inom ramen för programmet *Resurscentra för kvinnor*.

---

¹ N2009/8458/RT

2 Bakgrund

Resurscentra har sin grund i landsbygdskampanjen *Hela Sverige ska leva*, vars kvinnogrupp uppmärksammade att en övervägande majoritet av de regionalpolitiska projektmedlen gick till män. I den regionalpolitiska propositionen från 1993, *Bygder och regioner i utveckling*² uttalades behovet att anlägga ett könsperspektiv på regionalpolitiken. I en rapport från samma år föreslog Tora Friberg bildandet av regionala utvecklingscentra för kvinnor, som ett led i åtgärdandet av denna problematik och sneda fördelning av projektmedel.³ Detta fick till följd att Nutek och Glesbygdsverket uppdrogs att bilda ett nationellt resurscentrum för kvinnor. Uppdraget till Nutek att finansiera resurscentra för kvinnor har kvarstått sedan dess, om än i flera olika utformningar.

Åren 1995–1999 drev Nutek tillsammans med Glesbygdsverket projektet nationellt resurscentrum för kvinnor. Länsstyrelserna i sin tur inrättade under denna period regionala resurscentra för kvinnor. År 1998 tillkom möjligheten att söka projektmedel och sedan år 2002 har Nutek även beviljat basfinansiering till resurscentra för kvinnor.

I enlighet med regeringspropositionen från år 2001, *En politik för tillväxt och livskraft i hela landet*⁴ var det övergripande målet för den regionala utvecklingspolitiken väl fungerande och hållbara arbetsmarknadsregioner med god servicenivå i alla delar av landet. Propositionen utpekade även resurscentra för kvinnor som aktörer i detta arbete. Som en följd av detta fick Nutek i regleringsbrevet för år 2002 i uppdrag att till lokala och regionala resurscentra för kvinnor fördela 10 miljoner kronor till basverksamhet och 26 miljoner kronor till projektverksamhet.

I 2005 års regleringsbrev för Nutek angavs en delvis ny inriktning för resurscentraverksamheten, inom programmet skulle projekten nu vara av större försökskaraktär och ske i samverkan med lokala, regionala, nationella och internationella aktörer. Det ställdes även krav på att verksamhetens mål skulle vara att förbättra kvinnors villkor och förutsättningar i de regionala tillväxtprogrammen, utvecklingsprogrammen och strukturfondsprogrammen. I och med detta skapades det treåriga programmet *Nationellt program för utveckling av resurscentra*, som sedermera kom att förlängas till att även omfatta år 2009. Nutek ansvarade för programmet fram till april 2009 när Tillväxtverket i och med myndighetens bildande övertog ansvaret för programmets genomförande.

Regeringskansliets översyn av resurscentraverksamheten under 2009 har dels syftat till att skapa en bättre bild av hur resurscentraverksamheten sett ut och vilka resultat den genererat och dels till att utveckla deras uppdrag. Resultatet av översynen visar att mål och inriktning med de medel som fördelats till resurscentra måste tydliggöras och dess förutsättningar att verka och kunna bidra till aktuellt mål öka. Genom att programmets mål och inriktning förtydligas, finansieringen blir mer långsiktig samt att Tillväxtverkets roll tydliggörs ska detta bidra till att resurscentras insatser får större genomslagskraft och att jämställdheten i det regionala tillväxtarbetet stärks.⁵

Den följeforskning som följt programmet *Nationellt program för utveckling av resurscentra* mellan år 2006 och 2009 visar att de regionala aktörer som resurscentra ska samarbeta med anser att resurscentra är en relativt osynlig aktör som sällan är delaktig i de regionala diskussionerna. Kontakten med resurscentra sker istället i diskussioner om specifika projekt. I de fall där resurscentra är synliga gäller det i första hand frågor relaterade till kvinnors företagande. Vidare är verksamheten vid resurscentra starkt personbunden, vilket gör den sårbar. De regionala aktörerna menar också att resurscentra besitter outnyttjad kompetens om jämställdhet samtidigt som de påpekar att de snäva och kortsiktiga ekonomiska ramarna för resurscentra försvårar deras möjligheter att arbeta långsiktigt och strategiskt. Eftersom resurscentras uppdrag och roll har varit ottydligt formulerade har det, enligt följeforskarna, varit

² Proposition 1993/94:140 Bygder och regioner i utveckling

³ Friberg, Tora (1993). *Den andra sidan av myntet: om regionalpolitikens enögdhet: en idéskrift ur kvinnligt perspektiv från Glesbygdsmyndigheten*. Östersund: Glesbygdsmyndigheten

⁴ En politik för tillväxt och livskraft i hela landet. Regeringens proposition 2001/02:4.

⁵ Regeringsbeslut N2009/8458/RT

svårt att se hur resurscentras verksamhet ska kunna vara strukturpåverkande och att det funnits behov av att resurscentras roll och uppdrag förtydligas.⁶ Av denna anledning har Tillväxtverket sett att det funnits behov av att ge resurscentra en tydligare roll och ett tydligare uppdrag samt att skapa en tydligare bild av vad resurscentra ska uppnå. Detta har kombinerats med en analys av vilka problem i det regionala tillväxtarbetet som resurscentra bör arbeta med. Utformningen av programmet *Resurscentra för kvinnor* bygger regeringens uppdrag och de lärdomar som dragits under föregående programperioder, de slutsatser som programmets följeforskning dragit samt resultatet av den översyn av resurscentras verksamhet som Regeringskansliet genomfört under år 2009.

---

⁶ Tillväxtverket (2009) *Rapport 0039- Följeforskning av verksamhet vid lokala och regionala resurscentra för kvinnor, slutrapport 2009*. Stockholm. Danagårds grafiska AB.

3 Programmet Resurscentra för kvinnor

Tillväxtverket har en lång erfarenhet av att arbeta med regional utveckling och regional tillväxt. Fler starka regioner var ett av Nuteks kärnvärden och i och med övergången till Tillväxtverket kom stärkt regional utveckling att bli ett av myndighetens övergripande mål. I dagsläget driver Tillväxtverket flera program och insatser med målsättningar som överensstämmer med målsättningen stärkt regional utveckling.

Programmet *Resurscentra för kvinnor* ska direkt bidra till Tillväxtverkets övergripande mål stärkt regional utveckling. Därigenom befinner sig programmet inom ramen för Tillväxtverkets strategi att samordna nationella aktörer och ta tillvara den regionala närvaron.

Målet med fördelning av verksamhetsbidrag till resurscentra för kvinnor är att bidra till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande inom ett eller flera insatsområden. Det innebär att jämställdhet ska vara ett mål med resurscentras verksamhet.

Det finns stora mängder forskning som visar att det regionala tillväxtarbetet inte är jämställt. Det är även en utgångspunkt som programmet utgår ifrån; det regionala tillväxtarbetet är inte jämställt och resurscentras verksamhet behövs som en del i arbetet för att det ska bli det. Arbetet hos resurscentra ska vara kunskapsdrivet och strategiskt inriktat samt ske inom ramen för något av följande fem insatsområden:

1. Entreprenörskap och innovativa miljöer
2. Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud
3. Tillgänglighet
4. Strategiskt gränsöverskridande samarbete
5. Landsbygdsutveckling

Övergripande bör resurscentra fokusera på tre olika arbetssätt. Dessa är att:

- Kritiskt granska och synliggöra de befintliga strukturer som begränsar kvinnors inflytande och delaktighet samt försämrar kvinnors förutsättningar inom ramen för de fem insatsområdena.
- Genom samverkan, dialog och spridningsaktiviteter bidra till ökad kunskap om det förändringsarbete som krävs för att förbättra kvinnors förutsättningar samt öka kvinnors inflytande och delaktighet i det regionala tillväxtarbetet.
- Genomföra verksamhet som bidrar till att öka kvinnors inflytande och delaktighet samt förbättra kvinnors förutsättningar inom något eller några insatsområden.

Dessa arbetssätt kan med fördel kombineras och ska inte ses som åtskilda från varandra, utan snarare som kompletterande och ömsesidigt förstärkande.

Tillväxtverket har formulerat syfte och mål samt beskrivit vilka slags verksamheter verket kommer att prioritera vid beviljandet av verksamhetsbidrag till resurscentra. Programmets kriterier utgör även ett viktigt verktyg för att prioritera vilka resurscentra för kvinnor som beviljas verksamhetsbidrag. Den verksamhet som beviljas medel från programmet ska arbeta strategiskt och bidra till jämställdhet inom det regionala tillväxtarbetet på en strukturell nivå. I Tillväxtverkets bedömning av hur väl kriterierna uppnås läggs stor vikt vid resurscentras förmåga att beskriva hur den planerade verksamheten inom valt insatsområde bidrar till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande. I detta ingår att lämna en genusbaserad analys av problembilden inom det insatsområde som resurscentra verkar samt redogöra för hur verksamhetens syfte och mål bidrar till att uppfylla programmets syfte.

3.1 Insatsområde 1: Entreprenörskap och innovativa miljöer

Inom insatsområdet är syftet att bidra till jämställdhet genom att synliggöra villkoren för kvinnor och öka kvinnors inflytande.

Inom insatsområdet *Entreprenörskap och innovativa miljöer* ligger fokus på att synliggöra kvinnors villkor, för att förbättra kvinnors förutsättningar alternativt öka kvinnors inflytande och delaktighet utifrån insatsområdets centrala begrepp, såsom kluster, innovativa miljöer, triple helix, entreprenörskap och tillväxt. Givet de tre arbetssätt som presenterats ovan kan fokus exempelvis ligga på att synliggöra villkoren för kvinnor som innovatörer och entreprenörer. Att synliggöra kvinnors villkor inom de branscher som utpekats som tillväxtbranscher samt branscher som anses ingå i innovativa miljöer och potentiella kluster. Med hjälp av den kunskap och analys av problembilden som är relevant för resurscentras verksamhet inom insatsområdet arbetar resurscentra för att öka kvinnors inflytande och delaktighet inom insatsområdet. Centralt för programmet inom insatsområdet *entreprenörskap och innovativa miljöer* är att resurscentra arbetar strategiskt på en strukturell nivå där insatserna inte riktar sig till enskilda företag eller företagskor.

3.1.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet

Tillväxtverkets mål för insatsområdet *Entreprenörskap och innovativa miljöer* är att:

- 1.1 Inom de regionala prioriteringarna synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande.
- 1.2 Innovativa miljöer och kluster utvecklas eller förändras utifrån kvinnors kompetenser, erfarenheter och intressen.
- 1.3 Möjligheterna för kvinnor att verka och utvecklas som innovatörer och entreprenörer förbättras.

3.2 Insatsområde 2: Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud

Syftet är att bidra till jämställdhet genom att synliggöra villkoren för kvinnor och öka kvinnors inflytande inom insatsområdet *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* i regionen.

Inom insatsområdet *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* ligger fokus på att synliggöra kvinnors villkor, för att förbättra kvinnors förutsättningar alternativt öka kvinnors inflytande och delaktighet på arbetsmarknaden och inom utbildningsväsendet. Arbete inom detta insatsområde kan även inkludera insatser som ökar möjligheterna till karriärutveckling för kvinnor eller förbättrar möjligheterna för kvinnor att omskola sig eller vidareutbilda sig för att få arbete inom ett mansdominerat yrke. Det kan även inkludera skapandet av mötesplatser för kvinnor som av olika anledningar står långt ifrån arbetsmarknaden. I vissa regioner minskar arbetskraftsutbudet till följd av en skev befolkningsminskning där kvinnor väljer att flytta medan män stannar kvar. Resurscentra som arbetar för att bryta trenden och förbättra kvinnors villkor och förutsättningar i regionen, med avsikten att de ska välja att stanna kvar, flytta in eller flytta tillbaka är ytterligare ett exempel på verksamhet som kan inrymmas inom detta insatsområde.

Centralt för insatsområdet är att arbetet sker på en strukturell nivå, att det genererar kunskap om kvinnors villkor på arbetsmarknaden och inom utbildningsväsendet och att resurscentra arbetar aktivt med att sprida denna kunskap. Avsikten med arbetet är att förbättra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande på området.

3.2.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet

Tillväxtverkets mål för insatsområdet *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* är att:

- 2.1 Inom de regionala prioriteringarna synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande.
- 2.2 Nya möjligheter till kompetens- och karriärutveckling för kvinnor skapas.
- 2.3 Arbetskraftens rörlighet mellan kvinnodominerade och mansdominerade sektorer ökar.

3.3 Insatsområde 3: Tillgänglighet

Syftet är att bidra till jämställdhet genom att synliggöra villkoren för kvinnor och öka kvinnors inflytande inom *Tillgänglighet* i regionen.

Inom insatsområdet *Tillgänglighet* ligger fokus på att regionens arbete med regionförstoring, infrastruktur och informations- och kommunikationsteknologi samt attraktivitet, boendemiljö och stadsbyggnad ska utformas utifrån och beakta olika grupper av kvinnors behov, erfarenheter och intressen.

Regionförstoring är ett centralt begrepp i den nationella strategin inom detta insatsområde. Eftersom mäns och kvinnors pendlingsmönster och val av transportslag skiljer sig åt är det viktigt att det finns en genusmedvetenhet i detta arbete. Regionförstoring förutsätter även att andra delar i regionens fysiska planering fungerar tillfredsställande och i detta arbete är begreppet *attraktivitet* centralt. Vad som anses attraktivt i den fysiska planeringen utgår ofta från mäns erfarenheter och behov. Därför är det viktigt att den fysiska planeringen även avspeglar kvinnors behov och erfarenheter. Centralt för programmet inom insatsområdet *tillgänglighet* är därför att resurscentras arbete problematiserar och vidgar bilden av vad som förbättrar regionens attraktivitet, arbetskraftens rörlighet och trafikflöde, samt arbetar för att öka möjligheterna för olika grupper av kvinnor att själva påverka området.

3.3.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet

Tillväxtverkets mål för insatsområdet *Tillgänglighet* är att:

- 3.1 Inom de regionala prioriteringarna synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande.
- 3.2 Kvinnors inflytande ökar och kvinnors intressen av ökad tillgänglighet får genomslag i regionen.

3.4 Insatsområde 4: Strategiskt gränsöverskridande samarbete

Syftet är att bidra till jämställdhet genom att synliggöra villkoren för kvinnor och öka kvinnors inflytande inom *Strategiskt gränsöverskridande samarbete*.

Inom insatsområdet *Strategiskt gränsöverskridande samarbete* syftar programmet till att kvinnor och män ska ta lika stor del i offentliga och privata satsningar på strategiskt gränsöverskridande samarbete, över såväl nationella som regionala gränser. Detta kräver en medvetenhet om att kvinnor och män inte är homogena grupper och att det därmed finns olika intressen och behov.

Med hjälp av den kunskap och analys av problembilden som är relevant för resurscentras verksamhet inom insatsområdet arbetar resurscentra för att öka kvinnors inflytande och delaktighet inom insatsområdet. Resurscentra kan arbeta med att förbättra förutsättningar för och ge möjligheter till samarbete mellan kvinnor över nationella och regionala gränser, samt skapa samverkan och kunskapsutbyte med andra resurscentra över nationella och regionala gränser. Detta samarbete ska ha en tydlig koppling till det arbete som bedrivs inom något av de andra insatsområdena och nyttan av samarbetet för arbetet inom det andra insatsområdet ska vara otvetydig.

3.4.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet

Tillväxtverkets mål för insatsområdet *Strategiskt gränsöverskridande samarbete* är att:

- 4.1 Inom de regionala prioriteringarna synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande.
- 4.2 Gränsöverskridande lösningar för viktiga samhällsfunktioner utgår från både kvinnors och mäns behov, erfarenheter och intressen.
- 4.3 Prioriteringar av och attityder till vilka företag och andra aktörer som genom strategiskt gränsöverskridande samarbete i störst utsträckning främjar regionens tillväxt och utveckling tar hänsyn till kvinnors villkor.
- 4.4 Samverkan och kunskapsutbyte över nationella och regionala gränser mellan resurscentra och organisationer som arbetar med liknande frågor ökar.

3.5 Insatsområde 5: Landsbygdsutveckling

Syftet är att bidra till jämställdhet genom att synliggöra villkoren för kvinnor och öka kvinnors inflytande inom *Landsbygdsutveckling* i regionen.

Inom insatsområdet *Landsbygdsutveckling* kan resurscentras arbete syfta till att öka kvinnors inflytande och delaktighet i landsbygdens utveckling. Detta insatsområde har nära koppling till och kompletterar de övriga insatsområdena i programmet. Därmed kan resurscentra arbeta med exempelvis insatsområdet *Tillgänglighet* utifrån ett landsbygdsperspektiv. Verksamhet inom insatsområdet *Landsbygdsutveckling* kan exempelvis fokusera på att skapa engagemang hos kvinnor på landsbygden samt öka deras inflytande och delaktighet i prioriteringar som rör landsbygdens utveckling. Detta kan exempelvis ske genom att skapa mötesplatser för olika grupper av kvinnor och stödja kvinnors nätverk på landsbygden. Inom insatsområdet analyserar resurscentra vilka målgrupper de har för sin verksamhet samt vilka aktörer som är centrala att arbeta med, alternativt att rikta åtgärder emot för att öka kvinnors inflytande och delaktighet inom landsbygdsutvecklingen.

3.5.1 Tillväxtverkets mål inom insatsområdet

Tillväxtverkets mål för insatsområdet *Landsbygdsutveckling* är att:

- 5.1 Inom de regionala prioriteringarna synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande.
- 5.2 Kvinnors organisering på landsbygden stärks. I denna organisering ska arbetet för landsbygdens utveckling vara centralt.
- 5.3 Resurscentras arbete inom övriga insatsområden sker utifrån ett landsbygdsperspektiv.

4 Länsvis beskrivning av verksamheten hos resurscentra för kvinnor

I uppdraget ingår att lämna en länsvis beskrivning av verksamheten hos resurscentra för kvinnor.

Den 15 augusti 2010 hade Tillväxtverket mottagit 54 ansökningar om verksamhetsbidrag till ett totalbelopp på ca 266 miljoner kronor. Av dessa har 17 ansökningar beviljats medel om drygt 50 miljoner kronor fördelat på 14 län där totalt 49 resurscentraorganisationer ingår. Samtliga resurscentra för kvinnor har beviljats bidrag för verksamhet som sträcker sig fram till och med den 31 december 2012 och fem av ansökningarna har medfinansiering från andra aktörer.

Två beviljade ansökningar omfattar hela Sverige och två av ansökningarna omfattar verksamhet i flera län. Med undantag för de nationellt övergripande ansökningarna omfattas i norra delen av Sverige Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Gävleborg län av resurscentraverksamhet. I mellersta Sverige omfattas Stockholm, Södermanland, Uppsala, Värmland, Västmanland och Örebro län. I södra Sverige omfattas Kalmar, Skåne, Västra Götalands och Östergötlands län. Det innebär att 7 av Sveriges 21 län inte omfattas av resurscentraverksamhet som finansieras av Tillväxtverket. Dessa är Blekinge, Dalarna, Gotland, Halland, Jämtland, Jönköping och Kronoberg län. Från Blekinge och Gotland har inga ansökningar om verksamhetsbidrag inkommit. Genom att enbart ta hänsyn till det län där resurscentraorganisationen har sin hemvist bedrivs verksamhet i 11 län.

Resurscentra för kvinnor som beviljats verksamhetsbidrag under 2010

Resurscentra	Namn på verksamhet	Län som omfattas av resurscentraverksamhet	Insatsområde	Antal resurscentraorganisationer	Beviljat belopp	Medfinansiering
2Core AB	EDCS	Västra Götaland	1,2,3	1	3 975 486	Nej
Göteborg Artist Center ek. för.	GAC resurscentrum för jämställdhet kultur & entreprenörskap	Stockholm Skåne Västra Götaland	2	1	1 191 000	nej
Internationella kvinnoföreningen LRC för kvinnor i Malmö	Verksamhetsbidrag	Skåne	2,4	1	2 040 550	Nej
Iris ideellt resurscentrum för kvinnor i Söderhamns kommun	Resurs X	Gävleborg	1,5	3	2 000 000	Nej
Kvinnokooperativet Saga ek. för	Winnet Gävleborg, Kooperativet Saga	Gävleborg	2,4	1	3 000 000	Nej
KvinnTätt! - Företagsamma Kvinnor i Västmanland	VB Winnet Västmanland 2010-2012	Västmanland	1	8	4 564 000	Nej
Lantbrukarnas Ekonomi AB	Winnet Västernorrland	Västernorrland	1	4	3 000 000	Ja
Lycksele kommun	Res Q	Västerbotten	1	6	1 500 000	Nej
Nätverk för Entreprenörer från Etniska Minoriteter - NEEM	LRC NEEM	Stockholm, Uppsala Södermanland, Östergötland Skåne, Värmland Västra Götaland Örebro, Västmanland	1,4	1	3 000 000	Ja
Priorum affärsutveckling ek.för	Winnet Norrbotten	Norrbotten	1,2	1	3 364 000	Nej
Regionalt resurscentra för jämställd tillväxt och utveckling i Västra Götaland	Winnet VGR	Västra Götaland	1,2	1	4 578 230	Nej
Regionalt Resurscentrum för kvinnor i Stockholm län	Winnet Stockholms län	Stockholm	1,2	4	1 000 000	Ja
Regionförbundet Uppsala län	Winnet Uppland	Uppsala	1	7	4 500 000	Ja
Resurscentrum för jämställd tillväxt Sydöstra Sverige	Winnet Kalmar län	Kalmar	1,2,4,5	4	3 000 000	Nej
Umeå kommun	Normstorm	Västerbotten	2	4	4 050 000	Ja
Winnet Sverige	VB Winnet Sverige 2010-2012	Nationellt	1,2,3,4,5	1	5 725 000	Nej
Winnet Sverige	W8	Nationellt	4	1	60 000	Nej

Källa NYPS

Flertalet av de resurscentra som beviljats bidrag driver verksamhet inom fler än ett insatsområde, 10 st. I valet av insatsområde dominerar 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer*, 12 ansökningar, och 2) *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud*, 10 ansökningar. Därefter kommer insatsområde 4) *Strategiskt gränsöverskridande samarbete*, 6 ansökningar. Få ansökningar rör insatsområde 5) *Landsbygdsutveckling*, 3 ansökningar, och inom insatsområde 3) *Tillgänglighet*, 2 ansökningar. Inom programmet tolkas insatsområde 1-3 som separata insatsområden medan insatsområde 4 och 5 är horisontella. Exempelvis kan resurscentra arbeta med tillgänglighet utifrån ett landsbygdsperspektiv.

4.1 Gävleborg

I Gävleborg finansierar Tillväxtverket två resurscentra för kvinnor. Dessa är Iris resurscentrum för kvinnor i Söderhamns kommun, Resurs X, och Kvinnokooperativet Saga, ekonomisk förening, Winnet Gävleborg.

4.1.1 Iris resurscentrum för kvinnor i Söderhamns kommun

Resurs X drivs av Iris tillsammans med resurscentrat Lovisa i Hudiksvall och resurscentrat Agnes i Bollnäs. Iris är huvudman för verksamheten och föreningen har under 6 års tid drivit resurscentra för kvinnor samt ett flertal övriga projekt, de flesta inom ramen för programmet Främja kvinnors företagande.

Syftet med verksamheten är att bidra till jämställdhet inom insatsområdena 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer* och 5) *Landsbygdsutveckling* genom att synliggöra kvinnors villkor, förbättra samt öka kvinnors inflytande och delaktighet. Målet med verksamheten är att innovativa miljöer och kluster utvecklas eller förändras utifrån kvinnors kompetenser, erfarenheter och intressen. Iris bedriver ett påverkansarbete gentemot de politiker, tjänstemän och regionala aktörer som arbetar med entreprenörskap, regional utveckling och tillväxt. De anser sig vara en självklar dialogpart och remissinstans för tillförande av genuskompetens i konsekvensanalyser kopplat till utveckling och tillväxt i regionen. För att stimulera otraditionella samarbeten och skapa samsyn mellan verksamheter och individer anordnas bland annat fyra rådslag, två via Region Gävleborg, ett via Länsstyrelsen samt ett gemensamt.

De primära målgrupperna är länets regionala/kommunala aktörer inom utvecklings- och tillväxtarbete, intresseorganisationer samt kvinnor från 18 år i länet som är intresserade av entreprenörskap, landsbygdsutveckling, företagande, tillväxt, utveckling, jämställdhet och/eller hälsa.

4.1.2 Kvinnokooperativet Saga, ekonomisk förening

Saga regionalt resurscentrum är en ideell och ekonomisk förening som främjar medlemmarnas ekonomiska och sociala intressen genom att skapa mötesplatser för kvinnor, främja bildandet av nätverk samt verka för förbättring av kvinnors villkor i samhället. Verksamhet bedrivs i huvudsak inom insatsområdena 2) *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* och 4) *Strategiskt gränsöverskridande samarbete*.

Syftet är att bryta den könssegregerade arbets- och utbildningsmarknaden i Gävleborgs län. Målet är att synliggöra kvinnors villkor och förutsättningar på arbetsmarknaden samt bidra till att generationsväxlingen på arbetsmarknaden underlättas. Arbetet utgår från en Quadruple Helix-ansats, där hänsyn tas till universitet/högskolor, näringsliv, offentlig sektor samt till civilsamhället i form av resurscentra och ideell sektor. Utöver aktivt förändringsarbete vill verksamheten förbättra kvinnors villkor på arbetsmarknaden genom att följa upp att genusperspektivet integreras i vägledning, kompetens – och karriärutveckling på samtliga nivåer i utbildningssystemet.

Den primära målgruppen är regionala aktörer så som Arbetsförmedlingen, Region Gävleborg, Länsstyrelsen samt andra resurscentra både inom och utanför länet. Genusforskare och andra regionala aktörer kring Östersjön samt unga kvinnor som är arbetssökande utgör även en viktig målgrupp.

4.2 Kalmar

I Kalmar län finansieras Resurscentrum för jämställd tillväxt i Sydöstra Sverige, Winnet Kalmar län.

4.2.1 Resurscentrum för jämställd tillväxt i Sydöstra Sverige

Resurscentrum för jämställd tillväxt i Södra Sverige är en ekonomisk förening som bildats av tre lokala resurscentra, Möre Resurscentrum, Centrum Sydost, Nybro Företagsgrupp, Företagscentrum Oskarshamn och ett regionalt, Kvinnor i Norden. Totalt har föreningen cirka 2 000 kvinnor i sitt nätverk. Resurscentrat bedriver verksamhet inom insatsområdena 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer*, 2) *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud*, 4) *Strategiskt gränsöverskridande samarbete* och 5) *Landsbygdsutveckling*.

Syftet med verksamheten är att kvinnor ska ta sin del av samhällets resurser i anspråk och att kvinnors kompetenser tas tillvara och värderas på samma sätt som mäns. Verksamheten arbetar för att säkerställa att ett fortsatt aktivt arbete för jämställd tillväxt drivs efter 2012.

Resurscentrat verkar för att insatser för entreprenörskap och innovationer i länet utgår från ett genusperspektiv. Verksamheten vill öka kunskapen om effekterna av en jämn könsfördelning i bolagsstyrelser hos offentliga och privata aktörer.

Gemensamt med andra resurscentra sprider verksamheten kunskap och erfarenheter för mobilisering av landsbygds kvinnor i det regionala tillväxtarbetet. I många av de regionala tillväxtprogrammen ses kvinnors entreprenörskap som en möjlig tillväxtfaktor. Verksamheten påverkar attityder till kvinnors företagande genom att belysa och informera beslutsfattare och företrädare för kapitalmarknaden om den möjliga tillväxtfaktorn som finns inom kvinnors entreprenörskap.

De primära målgrupperna är bland annat beslutsfattare, anordnare och utvecklare av styrelseutbildningar, företrädare för kapitalmarknaden, resurscentraorganisationer och kommuner.

4.3 Norrbotten

I Norrbotten finansierar Tillväxtverket det regionala resurscentrat Priorum affärsutveckling ek. för.

4.3.1 Priorum affärsutveckling ek. för

Priorum ekonomisk förening är sedan 2007 ett regionalt resurscentra för kvinnor i Norrbotten. Verksamheten bedrivs inom insatsområdena 1) *Entreprenörskap och innovationer* och 2) *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud*

Syftet med verksamheten är att finna metoder och arbetsätt för att få en jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män i samhället och näringslivet, inte bara som en jämställdhets-, och demokratifråga, utan även för att regionen ska få bättre förutsättningar att lyckas i tillväxtarbetet. Här lyfts bland annat fram att samiska kvinnor har svårt att agera utifrån positionen som same och samtidigt kvinna och att samiska kvinnors roll i det regionala tillväxtarbetet behöver utredas. Verksamheten ska fungera som ett centrum för att samla kvinnors erfarenhet och kompetens och agera som en legitim resurs i det regionala tillväxtarbetet. En målsättning är att inom valda insatsområden få erforderlig legitimitet, resurser och engagemang för att säkerställa resurscentra för kvinnor som en aktör i nationell, regional och lokalt tillväxt och utvecklingsarbete.

Tillsammans med regionens aktörer ska resurscentrat arbeta fram en gemensam strategi för att öka kvinnors makt och inflytande i samhället, skapa möjligheter till ökat företagande som kan ge ökad möjlighet till ett ekonomiskt oberoende. För att skapa en diskussion kring konsekvenserna av en könsuppdelad arbetsmarknad synliggör verksamheten mekanismer och obalanser på den könssegregerade arbetsmarknaden. Genom att bidra till att kvinnors kompetenser, kunskaper och erfarenheter tas tillvara i samband med gruvetableringen i Pajala kommer verksamheten att medverka till att arbetskraftens rörlighet mellan kvinno- och mansdominerade sektorer ökar. I samarbete med Svenska samernas riksförbund genomför resurscentrat kartläggning, intervjuer och dialogseminarier som ska utgöra underlag till en handlingsplan för ett framtida samiskt resurscentra för kvinnor.

4.4 Skåne

I Skåne län finansierar Tillväxtverket Internationella kvinnoföreningen – LRC för kvinnor i Malmö.

4.4.1 Internationella kvinnoföreningen LRC för kvinnor i Malmö

Internationella kvinnoföreningen i Malmö (IKF) är en ideell förening verkar för integration, jämställdhet och förebyggande av rasism och förtryck. Föreningen har ca 1 000 medlemmar. Resurscentrat bedriver verksamhet inom insatsområdena 2) *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* och 4) *Strategiskt gränsöverskridande samarbete*.

Syftet med verksamheten är att bidra till ökad jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet inom valda insatsområden. Verksamhetens huvudmål är att synliggöra kvinnor med utländsk bakgrunds villkor och hinder för inträde på arbetsmarknaden samt att påverka kunskap, skrivningar och beslut som kan underlätta för utlandsfödda kvinnor att få en anställning. Detta ska uppnås genom att sprida statistik, kunskap om hinder och villkor för kvinnor med utländsk bakgrund till regionala utvecklingsaktörer samt arbetsgivare. Genom ett aktivt arbete ska verksamheten påverka Region Skånes arbete mot ungdomsarbetslöshet, skrivningar i områdesplaner och anordna aktiviteter inom integrationsrådet, samt delta och påverka andra berörda nätverk. Arbetsförmedlingen, Region Skåne, Almi, Universitet och högskolor tillsammans med företagareföreningar och kommuner utgör viktiga samarbetspartners för verksamheten.

4.5 Stockholm

I Stockholm finansierar Tillväxtverket Regionalt Resurscentrum för kvinnor i Stockholm län, Winnet Stockholms län.

4.5.1 Regionalt Resurscentrum för kvinnor i Stockholm län

Verksamheten bedrivs av det regionala resurscentrat i Stockholm, Winnet Stockholm, och tre lokala resurscentra Winnet Berus, Botkyrka och Vårby Gärd. Verksamheten bedrivs inom insatsområdena 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer* och 2) *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud*

Det övergripande syftet med verksamheten är att öka möjligheten för kvinnor att delta på arbetsmarknaden samt att främja möjligheter för kvinnor att verka och utvecklas som innovatörer och entreprenörer. Verksamheten vill stimulera utvecklingen och bildningen av nya nätverk samt underlätta nyföretagandet för kvinnor. Genom att ta tillvara på den kunskap som kvinnor med utländsk bakgrund har vill verksamheten öka kvinnors inflytande inom valda insatsområden.

Verksamheten bedriver påverkansarbete och har för avsikt att delta i arbetet med den regionala utvecklingsplanen för stockholmsregionen. Winnet Stockholm genomför en kartläggning av stöd till företag som drivs av kvinnor med utländsk bakgrund samt mobilisera och skapar nya mötesplatser för att öka delaktigheten på arbetsmarknaden. Aktörer som deltar i arbetet är Arbetsförmedlingen, kommuner samt en rad företag och intresseorganisationer. Verksamheten finansieras även av Länsstyrelsen i Stockholms län.

4.6 Södermanland

I Södermanlands län finansierar Tillväxtverket Nätverket för Entreprenörer från Etniska minoriteter – NEEM, LRC NEEM.

4.6.1 Nätverket för Entreprenörer från Etniska minoriteter

NEEM en ideell förening som arbetar för att främja entreprenörskap bland kvinnor främst med utländsk bakgrund. Verksamheten omfattar utöver Södermanlands län även Skåne, Stockholm Uppsala, Värmland, Västra Götaland, Västmanland, Örebro och Östergötland län. Verksamheten bedrivs inom insatsområdena 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer* och 4) *Strategiskt gränsöverskridande samarbete*

Genom gränsöverskridande samarbete och konkreta insatser ska NEEM arbeta för att synliggöra utrikesfödda kvinnors entreprenörskap. Verksamheten ska öka kunskapen och

medvetenheten om genus och mångfald inom tillväxtarbetet samt bidra med innovativa metoder som resulterar i socioekonomiska effekter på olika nivåer. Målsättningarna är bland annat att lokala entreprenörskapsarenor och strategier förändras och prioriteras utifrån ett genus- och mångfaldsperspektiv. Genom ett gränsöverskridande systematiskt lärande implementeras verksamhetens erfarenhet och resultat hos viktiga samhällsaktörer i syfte att främja tillväxtarbetet ur ett genus- och mångfaldsperspektiv.

Verksamheten etablerar ett kluster inom internationell handel i syfte att skapa förutsättningar för att ta tillvara utrikesfödda kvinnors kompetens. Klustret kommer användas som ett verktyg för regional utveckling och förankring av genus och mångfaldsperspektiv inom tillväxtarbetet. För att synliggöra och kritiskt granska brister i de befintliga stödstrukturerna utifrån ett genus och mångfaldsperspektiv genomförs en studie tillsammans med etablerade forskare. Studien utgör underlag till förslag på hur stödsystemet kan förbättras. Den primära målgruppen utgörs av kreditinstitut, regionala och nationella aktörer, sociala nätverk med flera. Verksamheten finansieras även av strukturfondsprogrammet i Östra Mellansverige.

4.7 Uppsala

I Uppsala län har Tillväxtverket beviljat Regionförbundet Uppsala län, Winnet Uppland, verksamhetsbidrag.

4.7.1 Regionförbundet Uppsala län

Regionförbundet i Uppsala är huvudman för Winnet Uppland som drivs tillsammans med 6 lokala resurscentra, Winnet Uppsala, Enköping, Håbo, Östhammar, Hedby och Älvkarleby. Verksamheten bedrivs inom insatsområdet 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer*.

Syftet med verksamheten är att bidra till jämställdhet inom insatsområdet genom att synliggöra villkoren för olika grupper av kvinnor vilket ska leda till att förbättra kvinnors förutsättningar och öka kvinnors inflytande och delaktighet. Verksamhetens övergripande målsättning är att Winnet Uppland ska vara en synlig och delaktig aktör som genom information, utbildning, dialog- och erfarenhetsutbyte påverkar attityder, beteenden och strategier för en jämställd tillväxt i Uppsala län. Verksamheten skapar arenor för att diskutera och anlägga ett genusperspektiv på begrepp som entreprenör, innovatör och företagsamhet. Målgruppen för Winnet Upplands arbete är affärsrådgivare, handläggare på arbetsförmedlingen, företagande kvinnor och män inom traditionellt kvinno- och mansdominerade branscher. Verksamheten finansieras även av Regionförbundet Uppsala län.

4.8 Västerbotten

I Västerbotten har Tillväxtverket beviljat bidrag till Lycksele kommun, Res Q, och Umeå kommun, Normstorm.

4.8.1 Lycksele kommun

Lycksele kommun är huvudman för verksamheten Res Q som drivs tillsammans med resurscentra i Malå, Norsjö, Vindeln, Sorsele och Storumans kommun. Verksamheten bedrivs inom insatsområde 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer*.

Syftet med verksamheten är att öka förutsättningar för jämställdhet och bidra till ökade förutsättningar för kvinnor att delta i samhällsutvecklingen samt bidra till ett strategiskt arbete för främjande av kvinnors företagande. Res Q syftar även till att synliggöra brister i befintliga strukturer för beslutsfattare såsom tjänstemän i chefspositioner inom såväl offentlig som privat sektor samt politiker. Målsättningarna är att genom analys bidra med nya perspektiv på resursfördelningen gällande företagsstöd i länet. Resurscentrat verkar för att det ska finnas kunskap och kompetens i genusfrågor samt att ett aktivt arbete hos beslutsfattare, rådgivare och finansärer bedrivs för att gagna ett långsiktigt och strategiskt jämställdhetsarbete i de företagsfrämjande strukturerna.

Res Q analyserar befintliga riktlinjer angående företagsstöd ur ett jämställdhetsperspektiv samt synliggör rådande strukturer för kvinnors villkor som entreprenörer. Verksamheten kommer att genomföra informations- och utbildningsinsatser inom områden som jämställdhetsperspektiv i rådgivningen, jämställdhet som tillväxtfaktor, företagandets villkor samt utarbeta och presentera förslag till förändringsåtgärder.

Aktiviteterna riktade till kvinnor kommer att bestå av dialogseminarier med syfte att ta fram hinder och möjligheter i företagandet på regional och nationell nivå. Kvinnor som driver eller vill starta företag är viktiga aktörer för att delge upplevelser och erfarenheter om vilken problematik som finns. Verksamheten riktar sig till beslutsfattare, politiker, kommunledning och chefer på lokal/regional nivå samt företagsorganisationerna i länet, företagsrådgivare (Almi, bankerna, Arbetsförmedlingen, kommunernas näringslivskontor), finansiärer, Länsstyrelsen, Region Västerbotten samt till kvinnor som bor och arbetar i deltagande kommuner.

4.8.2 Umeå kommun

Umeå kommun är huvudman för Normstorm som drivs tillsammans med Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Vindeln och Vännäs kommun inom insatsområde 2)
Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud.

Syftet med verksamheten är att genom ett normbrytande arbete, med fokus på att motverka könsstereotypa uppfattningar om kvinnor och män i arbetslivet, bredda arbetsmarknaden för regionens invånare och samtidigt säkerställa framtida kompetensförsörjning och ett bredare urvalsunderlag för regionens arbetsgivare. Målsättningar är att bidra till bättre förutsättningar för ökad rörlighet mellan kvinnodominerade och mansdominerade sektorer och yrkeskategorier. Genom att utveckla genusmedvetna, normkritiska processer kring kompetensförsörjning och rekrytering bidrar verksamheten till att öka antalet personer från underrepresenterat kön vid nyrekrytering.

Normstorm i Umeåregionen arbetar med kartläggningar och utveckling av rutiner kring kompetensförsörjning/rekrytering. För att möjliggöra ökad rörlighet mellan kvinno- och mansdominerade sektorer/yrkeskategorier samt ökat inflöde av personer från underrepresenterade grupper vid nyrekrytering utvecklas en ny, gemensam struktur för att tillhandahålla arbetspraktik/traineeplatser hos de medverkande arbetsgivarna. Verksamheten etablerar ett nätverk/resurscentra i regionen där rekryterande chefer och tjänstemän kan erbjudas erfarenhetsutbyte och ny kunskap med fokus på genusmedveten, normkritisk kompetensförsörjning.

Verksamhetens primära målgrupp är privata och offentliga arbetsgivare i Umeåregionen som har intresse för eller behov av att arbeta med kompetensförsörjning och arbetskraftsutbud ur ett normkritiskt, genusmedvetet perspektiv. Verksamheten finansieras även av Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns och Vännäs kommun, Umeå Universitet, Region Västerbotten, Arbetsförmedlingen samt Skogstekniska klustret.

4.9 Västernorrland

I Västernorrlands län finansierar Tillväxtverket Lantbrukarnas Ekonomi AB, Winnet Västernorrland.

4.9.1 Lantbrukarnas Ekonomi AB

Lantbrukarnas Ekonomi AB är huvudman för Winnet Västernorrland. Verksamheten drivs tillsammans med resurscentra i Sundsvall, Sollefteå och Örnsköldsvik inom insatsområdet 1)
Entreprenörskap och innovativa miljöer.

Det övergripande syftet med verksamheten är att kvinnor och män ska ges samma möjligheter i samhället. Resurscentrat verkar för att fler livskraftiga företag som drivs av kvinnor skapas samt att fler kvinnor återfinns på ledande positioner. Målsättningar med verksamheten är att tilldelningen av regionala stöd ska nå en jämnare fördelning med avseende på kön, samt att kvinnor synliggörs som goda förebilder. Resurscentrat arbetar för att regionala och lokala programbeskrivningar utgår från ett genusperspektiv med tydliga mål och utarbetade strategier för att uppnå dessa mål under år 2013. Förändringsarbete bedrivs genom att följa upp och sprida information om programgenomförande utifrån ett genus och jämställdhetsperspektiv. För att inhämta kunskap och underlag till fortsatt strategiskt påverkansarbetet skapas diskussionsforum och mötesplatser för kvinnor. Den primära målgruppen för resurscentrat är lokala och regionala tillväxtaktörer, landsting, kreditinstitut, finansiärer och företagarsorganisationer. Verksamheten finansieras även av Länsstyrelsen i Västernorrland.

4.10 Västmanland

I Västmanlands län finansierar Tillväxtverket resurscentrat KvinnTätt! - Företagsamma Kvinnor i Västmanland, Winnet Västmanland, som bedriver verksamhet inom insatsområde 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer*.

4.10.1 KvinnTätt! - Företagsamma Kvinnor i Västmanland

KvinnTätt! - Företagsamma Kvinnor i Västmanland driver Winnet Västmanland tillsammans med resurscentra i Arboga, Bergslagen, Kolbäcksådalen, Kungsör, Köping, Sala och Västerås.

Det övergripande syftet med verksamheten är att bidra till jämställdhet inom insatsområdet i regionen genom att synliggöra villkoren för olika grupper av kvinnor. Verksamhetens målsättning är att länets kommande regionala och lokala tillväxtprogram har ett genusperspektiv med tydliga mål och utarbetade strategier för att uppnå dessa mål. Resurscentrat verkar för att kvinnors förutsättningar att starta, driva och utveckla företag förbättras samt att befintliga arenor för innovativa miljöer och kluster vidgas utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

För att inhämta kunskap om stöd till kvinnors företagande anordnas dialogmöten och kompetensutvecklingsseminarier för de resurscentra som finns i länet. Genom ett strategiskt utvecklings- och påverkansarbete deltar resurscentrat i utformningen av lokala och regionala tillväxtprogram. Centrala målgrupper för verksamheten är aktörer som arbetar med det regionala tillväxtprogrammet, politiker på lokal och regional nivå, länets företagsamma kvinnor, företagsfrämjande aktörer och projektägare inom tillväxtarbetet.

4.11 Västra Götaland

I Västra Götalands län finansierar Tillväxtverket tre resurscentra. Dessa är 2Core AB som driver EDCS, Göteborgs Artistcenter ek. för som driver GAC Resurscentrum för jämställd kultur & entreprenörskap och Regionalt resurscentra för jämställd tillväxt och utveckling i Västra Götaland som driver Winnet VGR.

4.11.1 2Core AB

2Core AB driver resurscentrat EDCS (Equality Development Center Skaraborg) som lyfter fram den utvecklingspotential som ligger i ett systematiskt jämställdhetsarbete. Resurscentrat bedriver verksamhet inom insatsområdena 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer*, 2) *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* och 3) *Tillgänglighet*.

Det övergripande syftet med verksamheten är att bidra till jämställdhet inom det regionala tillväxtarbetet i Skaraborg. Verksamheten medverkar till att förändra strukturer så att regionala planer och strategier utgår från både kvinnors och mäns behov, erfarenheter, kompetenser och intressen samt att dessa värderas lika när beslut fattas om vilka satsningar som ska genomföras i regionen.

Resurscentrat bedriver ett dubbelriktat påverkansarbete där strukturer påverkas och kvinnor stärks för att bidra till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att synliggöra skaraborgska kvinnors intressen, villkor och behov. Genom aktivt deltagande i arbetet med regionala tillväxtprogram skapas bestående påverkans- och diskussionsforum. Målgrupp för verksamheten är aktörer inom stödfunktionerna för företagande och innovativa miljöer, arbetsmarknadens parter, företrädare för utbildningsväsendet samt kvinnor som driver företag eller står långt från arbetsmarknaden.

4.11.2 Göteborgs Artistcenter ek.för

GAC resurscentrum är en del av en ekonomisk förening som startade 1995 och har sedan 2004 arbetat aktivt med jämställdhetsfrågor. Resurscentrat driver verksamhet inom insatsområdet 2) *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* där verksamheten även omfattar Skåne och Stockholms län.

Syftet med verksamheten är att bidra till jämställdhet inom valt insatsområde genom att ta tillvara och utveckla de kulturella näringarnas potential i samklang med jämställdhetsintegrering.

Resurscentrat kartlägger regionala förutsättningar och behov för kvinnor som är verksamma som konstnärliga utövare och entreprenörer. Fokus ligger på att kritiskt granska och synliggöra de strukturer som begränsar kvinnor. I samverkan och dialog med relevanta aktörer utformas verksamhetens aktiviteter för att lyfta frågeställningar om kvinnors villkor på en regional och nationell agenda. Resurscentrat undersöker frilansande scenkonstnärers ekonomiska och affärsmässiga förutsättningar utifrån ett jämställdhetsperspektiv där både kvantitativ och djupintervjuer ingår. Verksamheten sprider även kunskap om den demokratiska aspekten av konst, jämställdhet och tillväxt i en vid bemärkelse, och hur dessa påverkar varandra.

Den primära målgruppen för verksamheten är tillväxt- och kulturaktörer, nationellt nätverk för musikerorganisationer, Arbetsförmedlingen, Musikerförbundet och Sveriges Yrkesmusikerförbund med flera.

4.11.3 Regionalt resurscentra för jämställd tillväxt och utveckling i Västra Götaland

Regionalt resurscentra för jämställd tillväxt och utveckling i Västra Götaland är en ideell förening som driver Winnet VGR. Resurscentrat driver verksamhet inom insatsområde 1) *Entreprenörskap och innovativa miljöer* och 2) *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud*.

Syftet med verksamheten är att synliggöra hur kvinnor bemöts i olika rådgivningssituationer när de ska starta företag. Genom att förbättra jämställdhetsperspektivet bidrar resurscentrat till att fler kvinnor går från idéer om att starta företag till att faktiskt starta företag. Målet för verksamheten är att rådgivningen anpassas till olika grupper av kvinnors behov och att rådgivningsaktörer använde sin kunskap om genus och jämställdhet integrerat i sin verksamhet. Målgruppen är företagarrådgivare hos offentliga aktörer, dvs kommunernas näringslivsenheter, ALMI, Coompanion samt rådgivare vid regionens olika nyföretagarcentrum.

Verksamheten syftar även till att synliggöra kvinnors villkor inom mansdominerade branscher för att öka möjligheten för kvinnor att göra branschöverskridande yrkesval. Målet är att, med särskilt fokus på verkstads- och fordonsindustrin, öka jämställdheten inom yrkesgrupper och branscher som domineras av män samt att arbetet ska leda till att kvinnor får möjlighet till ledarpositioner likväl som i produktionen. Verksamheten sker i samverkan med kommunalförbundet i Sjuhärad med näringslivet i Sjuhärad samt kommunernas näringslivssekreterare som målgrupp. Resurscentrat arbetar också med att synliggöra utlandsfödda kvinnors villkor på arbetsmarknaden i Bergsjön och Hammarkullen för att identifiera framgångsfaktorer och hinder för kvinnornas inflytande och delaktighet på arbetsmarknaden.

4.12 Nationell verksamhet

Tillväxtverket finansierar resurscentra Winnet Sverige som bedriver nationell verksamhet inom samtliga insatsområden

4.12.1 Winnet Sverige

Winnet Sverige är ideell förening som tagit på sig ansvaret att samordna och stödja kvinnors lokala och regionala resurscentrum. Verksamheten stödjer även nätverk som verkar för att kvinnor ska ta del av samhällets resurser samt att kvinnors och mäns kompetenser och insatser värderas lika. Winnet Sverige verkar för att kvinnor och män ges lika villkor och förutsättningar i fråga om arbete, arbetsvillkor, utvecklingsmöjligheter och företagande samt för en jämn könsfördelning av makt och inflytande. I Winnet Sverige är drygt 120 resurscentrum medlemmar.⁷

Verksamhetens övergripande syfte är att få erforderlig legitimitet, resurser och engagemang för att synliggöra kvinnors villkor och företagande i nationellt, regionalt och lokalt tillväxt- och utvecklingsarbete. Verksamheten syftar till att synliggöra kvinnors villkor och förutsättningar genom att samla fakta och statistik inom forskningsområdet genus. Verksamheten syftar även till att presentera och rapportera till politiker, beslutsfattare och andra aktörer med uppdrag inom samtliga insatsområden för att påverka och genomföra policy och program.

---

⁷ www.nrckvinnor.org 2011-03-22

Verksamheten utgår från en Quadruple Helix ansats där hänsyn tas till civilsamhället i form av resurscentra och ideell sektor. Winnet Sverige anordnar dialogkonferenser, workshops, deltagarstyrda utbildningar, rundabordsamtal och formativ utvärdering för att åstadkomma en interaktiv process med hög grad av delaktighet.

5 Tillväxtverkets slutsatser

I uppdraget ingår att lämna en bedömning av hur resurscentra för kvinnor i samverkan med relevanta aktörer bidragit till att synliggöra kvinnors villkor och ökat kvinnors inflytande in det regionala tillväxtarbetet.

Programmets målsättning är att bidra till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande inom de insatsområden som lyfts i *En Nationell strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013* och *En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder*. Kvinnors villkor i det regionala tillväxtarbetet skiljer sig åt och resurscentra utformar sin verksamhet utifrån den regionala kontexten och de regionala behov och problem som finns där. Olika grupper av kvinnor har olika behov och erfarenheter och alla kvinnor påverkas inte på samma sätt av att samhället inte är jämställt, vilket även avspeglar sig i de verksamheter som resurscentra bedriver. En viktig framgångsfaktor för programmet *Resurscentra för kvinnor* som framhållits av de följeforskare som följt tidigare program är att resurscentra inte är den enda aktören i det regionala tillväxtarbetet som arbetar för att inkludera genusperspektivet i det regionala tillväxtarbetet. Följeforskare lyfter också vikten av att inkludera jämställdhetspolitikens utgångspunkter i den regionala utvecklingspolitiken, vilket skulle innebära att resurscentras handlingsutrymme ökar. Detta skulle tydliggöra att arbetet med att förbättra kvinnors villkor och förutsättningar inom det regionala tillväxtarbetet inte främst handlar om att ge stöd till kvinnor inom befintliga strukturer utan om att förändra strukturerna för att därmed förbättra villkor och förutsättningar för kvinnor.⁸

Målet för de resurscentra som beviljats verksamhetsbidrag under 2010 är att verksamheten ska bedriva ett strategiskt arbete och att verksamheten ska bidra till jämställdhet inom det regionala tillväxtarbetet på en strukturell nivå. Genom att driva ett strategiskt strukturellt förändringsarbete synliggörs kvinnors villkor i det regionala tillväxtarbetet. Detta kan även påverka möjligheten att öka kvinnors delaktighet inom det regionala tillväxtarbetet. Utifrån de uppgifter som kommit Tillväxtverket till känna upplever vissa resurscentraorganisationer att det kan vara svårt att arbeta strategiskt för att bidra till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet när verksamheten inte befinner sig på de arenor där frågorna diskuteras. Samtidigt ser resurscentra att det är nödvändigt att arbeta strategiskt för att bidra till ett aktivt förändringsarbete. Andra resurscentrum upplever att de inte har några problem att arbeta strategiskt eftersom de redan är en känd aktör på arenor där frågorna diskuterats och att de sedan lång tid sett nödvändigheten av att arbeta på en strategisk strukturell nivå för att bidra till ett förändringsarbete.

I en enkätundersökning⁹ som Tillväxtverket genomfört under 2011 har synpunkter inhämtats från de aktörer som har det regionala tillväxtansvaret, 17 regionförbund och 4 länsstyrelser, samt särskilt sakkunniga i jämställdhet på länsstyrelsen, 21 st. Svarefrekvensen bland de aktörer som har det regionala tillväxtansvaret var 81 % medan 76 % av sakkunniga i jämställdhet svarade på enkäten. En majoritet av respondenterna efterfrågar en tydlighet i resurscentras uppdrag och har synpunkter på resurscentras förmåga att verka för jämställdhet.

Några av de särskilt sakkunniga i jämställdhet svarar att resurscentra har bidragit till en positiv utveckling i länet och att verksamheten stödjer utsatta grupper som inte får stöd från någon annan instans. Andra sakkunniga i jämställdhet menar att resurscentras uppdrag är omöjligt och att det blir en sidoordnad organisation som inte kan påverka ordinarie strukturer och att uppdraget istället borde gå till andra aktörer. Någon av de sakkunniga i jämställdhet är oroad över vad nuvarande programutformning kommer att innebära för resurscentra i framtiden.

Av de regionala aktörerna uppger 29 % att de är mycket positiva eller positiva till resurscentras verksamhet, 35 % uppger att de är neutrala i frågan och de resterande är negativa eller har ingen uppfattning om resurscentras verksamhet. Några reflektioner som framkom i enkätsvaren från de regionala aktörerna är att syftet med resurscentra är något diffust och att de står utanför

⁸ Tillväxtverket (2009) A.a..

⁹ Enkätundersökningen ingår i uppdraget att utreda förekomsten av ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet N2009/9170/RT

ordinarie näringslivsarbete. Å andra sidan menar vissa av de regionala aktörerna att resurscentra gjort insatser som riktat sig till små specifika målgrupper av kvinnor som inte nåtts av någon annan och att de fått stöd i form av personalresurser av regionen/regionförbundet under många år för att bedriva sitt arbete integrerat.

Då verksamheten hos de resurscentra som beviljats bidrag under 2010 ännu är i ett inledningsskede är det svårt att dra slutsatser om resultatet av verksamheten. Många resurscentra har lång erfarenhet med att arbeta med regionala utvecklings- och tillväxtfrågor och det framkommer att några resurscentra har kommit långt i sitt arbete och bedriver ett aktivt förändringsarbete tillsammans med de regionala tillväxtaktörerna för att bidra till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet. Andra resurscentra påtalar dock att det är svårt att komma in på den regionala arena där tillväxtarbetet bedrivs. Det kan också vara problematiskt att beaktas som en relevant regional aktör i arbetet.

Sammanfattningsvis verkar resurscentra utifrån olika regionala behov och problem. Genom att tydliggöra resurscentras roll och uppdrag i kombination med en analys av vilka problem i det regionala tillväxtarbetet som resurscentra bör arbeta med, stärks resurscentras legitimitet i regionerna. Detta ökar även förutsättningarna för att resurscentra ska betraktas som en relevant aktör i det regionala tillväxtarbetet. För att lyckas i det långsiktiga arbetet med att integrera jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet är det även nödvändigt att resurscentra och de regionala och lokala aktörerna gör en gemensam analys av vilka jämställdhetsbrister det finns i regionens tillväxtarbete och vad som behöver göras för att åtgärda dessa. Genom detta kan kvinnors villkor synliggöras och kvinnors inflytande öka inom det regionala tillväxtarbetet vilket därmed bidrar till måluppfyllelsen för programmet *Resurscentra för kvinnor*.

Referenser

Friberg, Tora (1993). Den andra sidan av myntet: om regionalpolitikens enögdhet : en idéskrift ur kvinnligt perspektiv från Glesbygdsmyndigheten. Östersund: Glesbygdsmyndigheten.

<http://www.nrckvinnor.org> 2011-03-22

Proposition 1993/94:140 Bygder och regioner i utveckling

Proposition 2001/02:4. En politik för tillväxt och livskraft i hela landet.

Tillväxtverket (2009) Rapport 0039- Följeforskning av verksamhet vid lokala och regionala resurscentra för kvinnor, slutrapport 2009. Stockholm. Danagårds grafiska AB.